

คู่มือการใช้งาน สำหรับประชาชน

เพื่อประสานงานตรวจสอบข่าวปลอม
กับศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย

ดาวน์โหลด คู่มือได้ที่

ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากข่าวปลอม ที่ปัจจุบันพบว่าได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น และมีเนื้อหาที่หลากหลาย ส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้าง ทั้งยังสร้างความแตกแยก ความเข้าใจผิด ไปจนถึงการทำลายภาพลักษณ์ของประเทศ

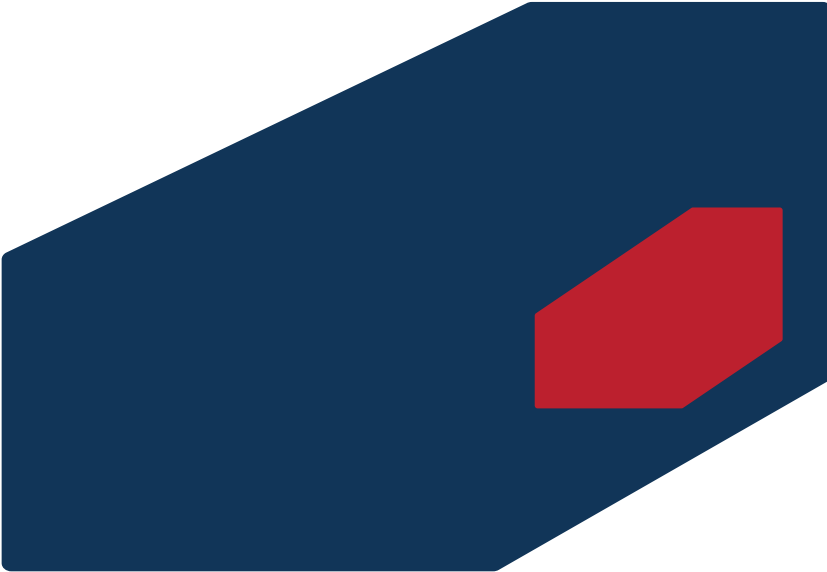
จึงได้จัดตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหามั่ววุ่น ข่าวปลอม ที่แพร่กระจายอยู่บนโลกออนไลน์ ด้วยการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ ให้ประชาชนทุกคนรู้เท่าทัน สามารถปกป้องตนเองจากข่าวปลอมได้

หน้าที่ของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย

ติดตาม ตรวจสอบ เผยแพร่ข้อเท็จจริง

ข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนโดยตรง
คือหลักเกณฑ์ในการติดตามข้อมูลโดยหากวิเคราะห์แล้วพบว่ามีแนวโน้มเป็น
ข่าวปลอมจะทำการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง และเร่งนำข้อเท็จจริงมาเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ
เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ และรับมือกับข้อมูลข่าวสาร

เบาะแสข่าวปลอมที่ถูกคัดกรอง

ภาพรวมของข้อความที่ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย ต้องคัดกรองทั้งหมด ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2565 มีจำนวนข้อความรวม 942,821,174 ข้อความ และข่าวที่เข้าเกณฑ์การตรวจสอบทั้งหมด 39,346 ข้อความ โดยหลังจากคัดกรองพบจำนวนเรื่องที่ต้องดำเนินการตรวจสอบทั้งหมด 19,065 เรื่อง

โดยหมวดหมู่นโยบายรัฐฯ มีจำนวนข่าวที่เข้าข่ายการตรวจสอบมากที่สุด จำนวน 8,852 เรื่อง คิดเป็น 47% รองลงมาเป็นหมวดหมู่สุขภาพ จำนวน 8,822 เรื่อง คิดเป็น 46% หมวดหมู่เศรษฐกิจ จำนวน 761 เรื่อง คิดเป็น 4% และ หมวดหมู่ภัยพิบัติ จำนวน 630 เรื่อง คิดเป็น 3% ตามลำดับ

การเผยแพร่ข้อเท็จจริง

ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย
เผยแพร่ข้อเท็จจริงไปแล้วกว่า **4,270** เรื่อง

ข่าว
ปลอม

จำนวน
2,791 เรื่อง

ข่าว
บิดเบือน

จำนวน
484 เรื่อง

ข่าว
จริง

จำนวน
995 เรื่อง

สร้างหรือแชร์ข่าวปลอม มีความผิดตามกฎหมาย

ผู้ที่ผลิตข่าวปลอมบิดเบือน และนำมาเผยแพร่บนโซเชียลมีเดีย มีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ โทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ส่งต่อข้อมูลเท็จโดยรู้อยู่แล้ว มีความผิดเท่ากับผู้ผลิตข่าวปลอม และมีอัตราโทษเช่นเดียวกัน

หากข้อมูลข่าวปลอม หรือบิดเบือน ทำให้บุคคล องค์กร
เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่นเกลียดชัง มีความผิดฐานหมิ่นประมาท
โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จุดสังเกตข่าวปลอม ที่ควรเช็กก่อนเชื่อและแชร์

ตรวจสอบ เปรียบเทียบแหล่งข่าวอื่น ดูแหล่งอ้างอิง หลักฐาน วันที่ ลิงก์ รูปภาพ การสะกดคำ หรือหาสิ่งผิดปกติ

สอบถาม แหล่งข่าวหรือผู้เผยแพร่ข้อมูล หรือเสิร์ชหาในอินเทอร์เน็ต อาจพบว่าเป็นข่าวเก่า หรือแจ้งเตือนว่าเป็นข่าวปลอม

ติดตาม รับข้อมูลจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ เช่น หน่วยงานรัฐ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ

“ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์”

**เสพติดโซเชียลมีเดีย
Social Detox กันเถอะ!**

เสพติดโซเชียลมีเดีย **Social Detox** กันเถอะ!

7 สัญญาณเตือนว่าถึงเวลาต้องทำ Social Detox

- เครียด ซัดกับการเลื่อนฟีดข่าวสาร
- อ่านบทความต่อจนเป็นไข้หวัด ไข้หวัดที่ไม่ใช่ของธรรมดา
- ไม่ไปไหนด้วยตัวเอง และเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่นในโซเชียล
- กระวนกระวายใจ เมื่อต้องเจอเพื่อนคนไหนกับ
- จดจ่ออยู่กับโซเชียล
- ช่วงเช้า ลืมคิด หรือลืม
- นอน ช่วงดึก รู้สึกเหนื่อย

5 วิธีทำ Social Detox

- ตั้งข้อเตือนใจตัวเอง หรือปิดเสียงเตือน
- กำหนดเวลาในการเล่น
- Social Detox ทุกวันทุก
- ย้ายเบอร์โทรศัพท์มือถือไปอยู่ที่ไม่ใช่
- ทำกิจกรรมที่สนุกๆ ที่คุณรัก
- จัดระเบียบชีวิตให้ดีขึ้น

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

เตือนภัย! ระวัง SMS

หลอกเอาข้อมูลส่วนตัว

วิธีสังเกต

ตรวจสอบแหล่งที่มา และลิงก์

- ไม่ทราบผู้ส่ง
- ข้อความมีพิรุณ
- แบบลิงก์ต้องสงสัย

ไม่หลงเชื่อคำโฆษณา
หลอกลวงเกินจริง

- ทำมาได้รับเงินเพียง 10,000 บาท

หากนับไปแล้วว่า
เป็น SMS หลอกลวง

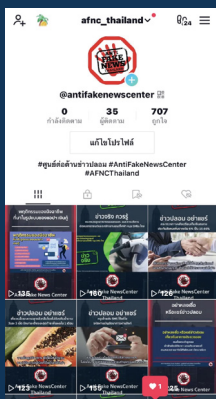
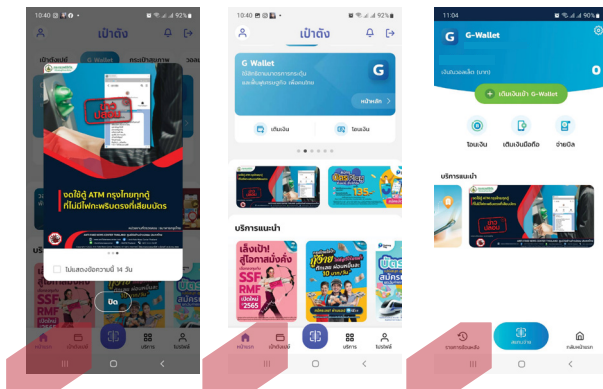
- ให้รายงานสแปม หรือกดบล็อก
หมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องสงสัย

ที่มา : กองบังคับการปราบปราม

“ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์”

**เตือนภัยระวัง sms
หลอกเอาข้อมูลส่วนตัว**

“ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์” บนแอปฯ เป๋าตัง

"ช่องทางใหม่ TikTok
สำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
สามารถติดตามได้ที่
@antifakenewscenter"

ตัวอย่างข่าวปลอม

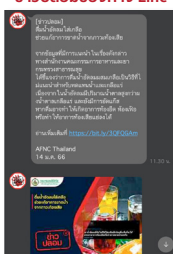
ข่าวปลอม อย่าแชร์! ดื่มน้ำอัดลมเสี่ยงเป็นโรคมะเร็ง

จากคำแนะนำในเรื่องดังกล่าว ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข ได้ชี้แจงว่าการดื่มน้ำอัดลม ไม่ได้เพิ่มความเสี่ยงในการเป็นโรคมะเร็งแต่อย่างใด

ข่าวปลอมช่องทาง Facebook

ข่าวปลอมช่องทาง Line

ข่าวปลอมช่องทาง Instagram

ข่าวปลอมช่องทาง Twitter

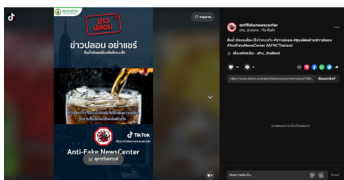

ข่าวปลอมช่องทาง Website

ข่าวปลอม อย่าแชร์! ดื่มน้ำอัดลมเสี่ยง
ช่วยเกื้อหนุนการขยายตัวของโรคมะเร็ง

ข่าวปลอมช่องทาง Tiktok

ตัวอย่างข่าวปลอม

ข่าวปลอม อย่าแชร์! อมสินปล่อยกู้ผ่านเพจอมสินให้ยืม ใช้เพียงบัตรประชาชนใบเดียว

จากกรณีที่มีการโฆษณาในเรื่องข้างต้น ทางธนาคารอมสิน กระทรวงการคลัง ได้ชี้แจงว่า ธนาคารอมสินไม่มีเพจเฟซบุ๊กในชื่อดังกล่าว และเพจเฟซบุ๊กดังกล่าวไม่มีความเกี่ยวข้องกับธนาคารแต่อย่างใด รวมถึงการติดต่อกู้ยืมเงินกับธนาคารอมสิน จะไม่ใช่เพียงแค่บัตรประชาชน 1 ใบ

ข่าวปลอมช่องทาง Facebook

ข่าวปลอมช่องทาง Instagram

ข่าวปลอมช่องทาง Website

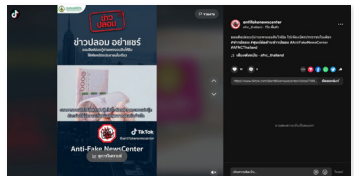
ข่าวปลอมช่องทาง Line

ข่าวปลอมช่องทาง Twitter

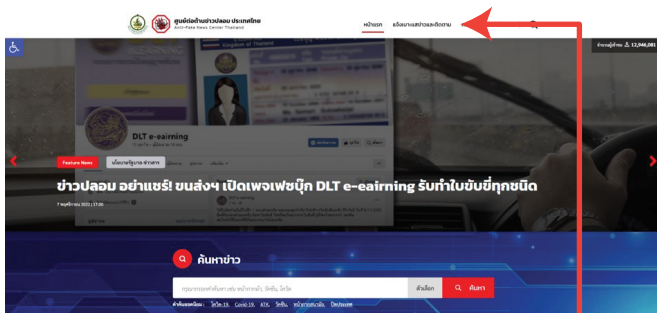
ข่าวปลอมช่องทาง Tiktok

ช่องทางการแจ้งเบาะแส เพื่อตรวจสอบข่าวปลอม

แจ้งข่าวปลอมผ่าน “เว็บไซต์”

1. เข้าเว็บไซต์ ‘ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย’

2. กดเมนู ‘แจ้งเบาะแสข่าวและติดตาม’

[illegible]

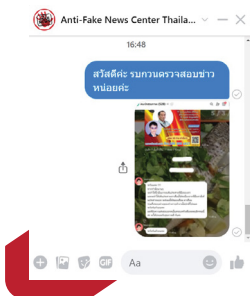
แจ้งข่าวปลอมผ่าน “เฟซบุ๊ก”

1. เข้าเฟซบุ๊ก 'Anti-Fake News Center Thailand'

2. แจ้งเบาะแสได้ 2 รูปแบบ

2.1 ส่งเนื้อหาที่เป็นเบาะแสผ่าน Inbox พร้อมหลักฐาน เช่น ลิงก์ รูปภาพ วีดิโอ

2.2 แสดงความคิดเห็นที่ได้โพสต์ข่าว

แจ้งข่าวปลอมผ่าน “ทวิตเตอร์”

1. เข้าทวิตเตอร์ '@AFNCThailand'

2. แสดงความคิดเห็นได้ทวิตข่าว

แจ้งข่าวปลอมผ่าน “ไลน์”

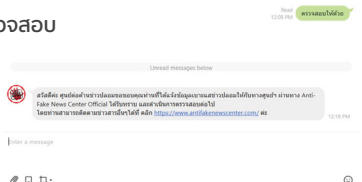
1. เพิ่มเพื่อน LINE ID : @antifakenewscenter

2. ส่งข้อความ เนื้อหาที่เป็นเบาะแส พร้อมแนบหลักฐาน เช่น ลิงก์ รูปภาพ วิดีโอ

3. ทางศูนย์ฯ ตอบรับและดำเนินการตรวจสอบ

2

นำเรื่องมาวิเคราะห์ แยกตามหมวดหมู่ข่าว

- กลุ่มข่าวผลิตภัณฑ์และสุขภาพ
- กลุ่มข่าวเศรษฐกิจ
- กลุ่มข่าวภัยพิบัติ
- กลุ่มข่าวนโยบายรัฐ

1

รับแจ้งเบาะแส
จากประชาชน
ผ่าน 5 ช่องทางหลัก

ประสา
ไปยังหน่วย
เพื่อตรวจสอบ

กระบวนการ
ของศูนย์ต่อต้านข่าว

4

หน่วยงานตรวจสอบหาข้อเท็จจริง และแจ้งมายังศูนย์ฯ

ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงาน

- ประเภทข่าว : ข่าวจริง ข่าวปลอม ข่าวบิดเบือน
- รายละเอียดข้อเท็จจริงของเรื่องดังกล่าว
- ระบุความประสงค์ที่จะเผยแพร่

5

เผยแพร่ข้อเท็จจริง
ผ่านช่องทางต่าง ๆ
ของศูนย์ฯ

การทำงาน
ของปลอม ประเทศไทย

10 อันดับข่าวปลอม

กลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพ

1

มันเทศญี่ปุ่นต้มน้ำขิง
ช่วยต้านโควิด 19

2

ไขไก่เหี่ยว เกิดจากแม่ไก่
เป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

3

ผลิตภัณฑ์ ยาอมกระชายขาว พญาเอิร์ธ
สามารถช่วยดักจับ ฆ่าเชื้อไวรัส
ไม่ให้เชื้อโรคลงปอดได้ 99.99%

4

ผลิตภัณฑ์ Lutiana VIS
ช่วยบำรุงสายตา และฟื้นฟูการมองเห็น

5

รักษามะเร็งระยะสุดท้าย
ด้วยการดื่มน้ำปั่นผักโขม

10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพ

6

โรคผิวหนัง หากขึ้นนรอบตัว
จะทำให้เสียชีวิต

น้ำมันมะพร้าวผสมไข่แดง
ลูกหมากสด สารส้มสุต
ช่วยรักษาแผลเบาหวานให้หายสนิท

7

8

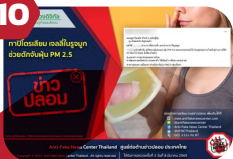
ผลิตภัณฑ์ Veta-D ช่วยบำรุงสายตา
ลดอาการต้อลม ต้อเนื้อ ตาเมว และแพ้แสง

สารกันบูดที่อยู่บนผิวปลาแห้ง
หากสัมผัสโดนทำให้เป็นมะเร็งผิวหนัง

9

10

ทาปิโตรเลียม เจลลี่ในจมูก
ช่วยดักจับฝุ่น PM 2.5

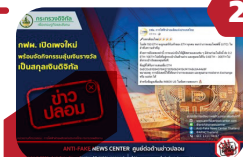
10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มนโยบายรัฐบาล

1

กทม. จัดเทศกาลกรุงเทพฯ กลางแปลง ราคาจัดจ้าง จอละ 8 ล้านบาท

2

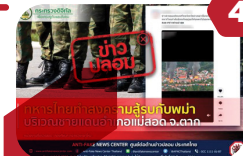
กฟผ. เปิดเพจใหม่ พร้อมจัดกิจกรรมลุ้นเงินรางวัล เป็นสกุลเงินดิจิทัล

3

รัฐบาลให้สิทธิพิเศษศาสนาอิสลาม มากกว่าศาสนาพุทธ

4

ทหารไทยทำสงครามสู้รบกับพม่า บริเวณชายแดนอำเภอแม่สอด จ.ตาก

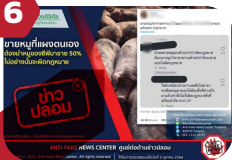
5

โครงการคนละครั้ง ส่ง SMS ให้ประชาชนลงทะเบียน รับสิทธิ์สำหรับเฟส 4

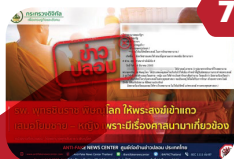
10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มนโยบายรัฐบาล

6

ขายหมูที่แพงตนเอง
ต้องนำหมูของซีพีมาขาย 50%
ไม่อย่างนั้นจะผิดกฎหมาย

7

สว. พุทธชินราช พิชญ์โลก
ให้พระสงฆ์เข้าแถวเสมอโยมชาย - หญิง
เพราะมีเรื่องศาสนาที่เกี่ยวข้อง

8

โปรชนีย์ไทย
ใช้เบอร์ 081-3607134
แจ้งมีพัสดุดกค้าง

9

เว็บไซต์จากกรมบัญชีกลาง
ใช้เช็กสิทธิลงทะเบียนรับเงินเยียวยา
กลุ่มเปราะบาง

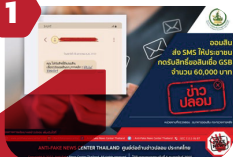
10

ตำรวจเตรียมบริการ
รับส่งนักท่องเที่ยวแบบ VIP
ไป - กลับจากสนามบิน

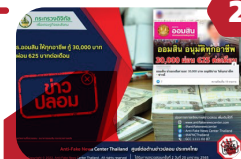
10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มเศรษฐกิจ

1

ออมสิน ส่ง SMS ให้ประชาชน
กดรับสิทธิ์ขอสินเชื่อ GSB
จำนวน 60,000 บาท

2

ร.ออมสิน ให้ทุกอาชีพ
กู้ 30,000 บาท
ผ่อน 625 บาทต่อเดือน

3

ธนบัตร 50 บาท
มีรูปปลั๊กอินอยู่บนธนบัตร

4

แบงก์พันปลอมหมายเลขเดียวกัน
จากต่างประเทศระบาดเข้าไทย

5

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
อนุญาตใบทะเบียนพาณิชย์
นางสาวอัญญกริกา ดำเนินโหม
ประกอบธุรกิจ เงินกู้ยืมในระบบ แบบออนไลน์

10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มเศรษฐกิจ

6

เบอร์อันตรายห้ามรับสาย
หากรับสายเงินหายหมดทั้งบัญชี

กรมสรรพากรให้เจ้าหน้าที่ทักไลน์
มาแนะนำขั้นตอนการขอรับเงินคืน
หากจ่ายภาษีเกินยอดที่ต้องชำระ

7

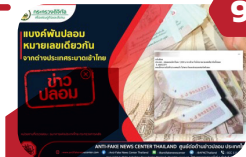
8

ร.กรุงไทย ส่งSMS มอบสิทธิ์เงินกู้ผ่านไลน์
และโครงการสนับสนุนเงินกู้ฉุกเฉิน
ของธนาคารโดยลงทะเบียนผ่านลิงก์

แบบคัพปปลอมหมายเลขเดียวกัน
จากต่างประเทศระบาดเข้าไทย

9

10

กรุงไทยเปิดสินเชื่อส่วนบุคคล
แบบหมุนเวียน ยืมได้ 100,000 บาท
ผ่อนเดือนละ 300 บาท กู้ได้ทุกอาชีพ

10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มภัยพิบัติ

1

ปรากฏการณ์ APHELION
โลกจะอยู่ไกลจากดวงอาทิตย์
ระยะทาง 5 นาทีแสง หรือ
90,000,000 กิโลเมตร

2

กทม. เตรียมรับมือ
พายุกลุ่มหมึกที่สุด
วันที่ 26 ต.ค. - 12 พ.ย. 64

3

คันกันน้ำ
ตลอดริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาชำรุด

4

ประเทศไทย
เตรียมรับมืออากาศร้อน
ช่วงวันที่ 9-18 ธ.ค.

5

พายุไต้ฝุ่นโมลาเบ เตรียมเข้าไทย
28-30 ต.ค. นี้ พื้นที่ภาคอีสาน
ได้รับผลกระทบทั้งหมด

10 อันดับข่าวปลอม กลุ่มภัยพิบัติ

6

ไทยเตรียมรับมือพายุโซนร้อน
เตรียมรับมือตั้งแต่วันที่ 14-19 มิ.ย. 65

เตรียมรับมือพายุเข้าประเทศไทย
ในช่วงวันที่ 14-19 พ.ย. 64

7

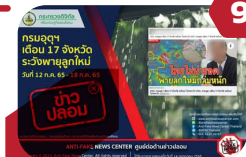
8

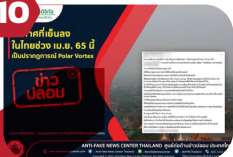
ภาคใต้ เตรียมรับมือ
พายุไซโคลน อัสนี ในอีก 5 วัน

กรมอุตุนิยมวิทยา
เตือน 17 จังหวัด ระวังพายุลูกใหม่
วันที่ 12 ก.ค. 65 - 18 ก.ค. 65

9

10

อากาศที่เย็นลง
ในไทยช่วง เม.ย. 65 นี้
เป็นปรากฏการณ์ Polar Vortex

ช่องทางการติดต่อ และติดตามข่าวสาร

: @antifakenewscenter

: www.antifakenewscenter.com

: สายด่วน 1111 ต่อ 87

: Anti-Fake News Center Thailand

: @antifakenewscenter

: @AFNCThailand

: afnc_thailand

พิมพ์ครั้งที่ 4
ปีงบประมาณ 2566